

ДРУШТВО ФИЗИЧАРА СРБИЈЕ
Цара Душана 13
11000 Београд, Србија
Тел / Tel: +381-11-7158-191
Матични број: 28074930
Шифра делатности: 9412
www.dfs.rs

SERBIAN PHYSICAL SOCIETY
Cara Dušana Street 13
11000 Belgrade, Serbia
Факс / Fax: +381-11-3282-619
ПИБ: 107450409
Текући рачун: 160-398542-72
dfs@dfs.rs

Београд, 9. март 2019.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ФИЗИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ СТРУЧНИХ ШКОЛА И УЧЕНИКА ОПШТЕГ И ДРУШТВЕНО- ЈЕЗИЧКОГ СМЕРА ГИМНАЗИЈА

Тест садржи 13 задатака и траје 180 минута. Број поена за сваки задатак је наведен у угластој загради. Нетачни одговори доносе негативне поене у износу од 20 % поена које носи задатак. Одговор „не знам“ носи 0 поена. Није дозвољена употреба калкулатора. На сваком питању мора бити заокружено слово испред једног од понуђених одговора или испред „не знам“. Није дозвољено заокруживање више од једног одговора.

1 [3 п]. Име физичара и астронома који је дефинисао брзину, убрзање и законе убрзаног кретања је:

- а) Исак Њутн   б) Архимед   **в) Галилео Галилеј**
г) Јоханес Кеплер   д) Аристотел   њ) не знам

2 [3 п]. Сила интензитета 5 N је разложена на две међусобно нормалне компоненте. Ако је интензитет једне од њих 4 N колики је интензитет друге?

- а) 3 N**   б) 1 N   в) 4,5 N
г) $\frac{5\sqrt{2}}{2}$ N   д) $5\sqrt{2}$ N   њ) не знам

3 [4 п]. Ако је циљ задатка израчунавање непознате дужине, која од понуђених величина би могла да буде одговор? Ознаке l , v , a , t и m се односе на величине чије димензије одговарају редом, дужини, брзини, убрзању, времену и маси.

- а) at б) $m \cdot v \cdot t$ в) $\sqrt{a \cdot l}$
г) v/t **д) v^2/a**   њ) не знам

4 [4 п]. Две куглице истих маса, спојене су штапом занемарљиве масе и обрћу се око осе нормалне на штап. Куглице се налазе на различитим растојањима од осе. Ове куглице имају једнаке вредности:

- а) убрзања   б) импулса   в) кинетичке енергије
г) угаоне брзине   д) линијске брзине   њ) не знам

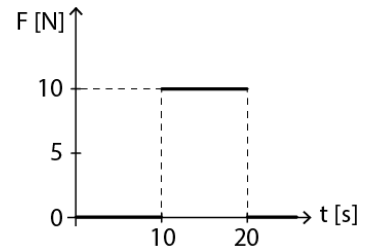
5 [4 п]. Точак крене из стања мировања са сталним угаоним убрзањем и после 16 s достигне угаону брзину од 20π rad/s. Број обртаја које начини точак за то време је:

- а) 180   б) 90   в) $90/\pi$
г) 180π д) 80   њ) не знам

6 [6 п]. Између две станице, на којима се не зауставља, воз се креће тако да три петине пута пређе брзином константног интензитета $v_1 = 54$ km/h, а преостали део пута брзином константног интензитета $v_2 = 72$ km/h. Интензитет средње брзине кретања воза између две станице је:

- а) 54 km/h   б) 60 km/h   в) 63 km/h
г) 75,6 km/h   д) 126 km/h   њ) не знам

7 [6 п]. На тело масе $m = 5$ kg, које мирује на подлози, делује хоризонтална сила константног правца и смера чији се интензитет мења у току времена као на слици. Интензитет брзине тела у тренутку $t = 15$ s је:

- а) 5 m/s   б) 7,5 m/s   в) 10 m/s
г) 20 m/s   д) 30 m/s   њ) не знам

8 [8 п]. Тело се избаци са хоризонталне површи Земље као коси хитац. Да би домет и максимална висина коју тело достиже током кретања били једнаки, однос компоненти почетне брзине у хоризонталном и вертикалном правцу треба да буде:

- а) 2   б) $1/2$ в) 1
г) $1/4$ д) 4   њ) не знам

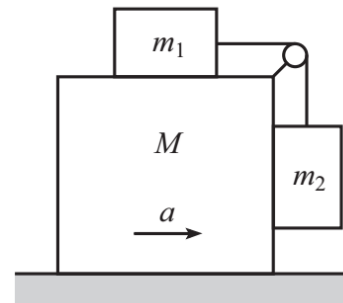
9 [8 п]. Два тела чије су масе $m_1 = 50$ g и $m_2 = 100$ g леже на глаткој хоризонталној подлози. Тела су везана лаким и неистегљивим концем који може да издржи силу затезања од 5 N. Максимална хоризонтална сила којом је могуће повући тело масе m_1 а да се конач не прекине је:

- а) 10 N   б) 25 N   в) 7,5 N
г) 75 N   д) 2,5 N   њ) не знам

10 [12 п]. Честица, из стања мировања, почиње да се креће по кружној путањи са константним тангенцијалним убрзањем. Ако је после времена $\tau = 2 \text{ s}$ угао између вектора укупног убрзања и правца дуж полупречника 45° , угаоно убрзање честице је:

- а) $0,5\pi \text{ rad/s}^2$ б) $0,5 \text{ rad/s}^2$ в) $0,25\pi \text{ rad/s}^2$
 г) $0,25 \text{ rad/s}^2$ д) $\sqrt{2} \text{ rad/s}^2$ љ) не знам

11 [12 п]. Све додирне површине у поставци приказаној на слици су глатке. Колико убрзање је потребно саопштити блоку масе M да не би дошло до релативног кретања блокова? Убрзање земљине теже је g .

- а) $(M + m_1) \cdot g/m_2$ б) $(m_2/m_1) \cdot g$ в) $(m_1 - m_2) \cdot g/M$
 г) $(m_1/m_2) \cdot g$ д) $(M + m_2) \cdot g/m_1$ љ) не знам

12 [15 п]. Котур је обешен о непокретни динамометар. Преко котура је пребачена лака савитљива, неистегљива нит. Тегови маса $m_1 = 3 \text{ kg}$ и $m_2 = 1 \text{ kg}$, обешени су о крајеве нити. Када се систем препусти сам себи, тегови почну да се крећу, при чему нит, без трења клизи по котуру. Ако се занемаре масе котура и нити и отпор средине, динамометар у току кретања тегова показује интензитет силе од ($g = 10 \text{ m/s}^2$):

- а) 15 N   б) 20 N   в) 25 N
 г) 30 N   д) 40 N   љ) не знам

13 [15 п]. Крећући се праволинијски, брзином константног интензитета, аутомобил је почео да убрзава на две узастопне деонице пута од по $S = 2 \text{ km}$, са два различита убрзања константних интензитета, чији је збир $a_1 + a_2 = 0,25 \text{ m/s}^2$. Збир интензитета почетне и крајње брзине аутомобила на целом путу $2S = 4 \text{ km}$ је $v_0 + v_k = 180 \text{ km/h}$. Крајња брзина аутомобила, v_k је:

- а) 15 m/s   б) 100 km/h   в) 15 km/h
 г) 35 m/s   д) 35 km/h   љ) не знам